

MAGYAR ASZTALOS VERSENY 2016

1. Melyik fafajra érvényesek az alábbiak?

1 pont

Gyűrűs likacsú fája jól elkülönülő évgyűrűkből áll. Szíjacsa keskeny, világos zöldessárga. Gesztje sötétebb zöldessárga. Az edények világossárga tilliszekkel vannak töltve.

FAFAJ: akác

2. Melyik fafajra érvényesek az alábbiak?

1 pont

Színes geszt nélküli, színe enyhén vörösesfehér. Az idősebb fák gyakran álgesztesednek. Szórt likacsú fafaj, de az évgyűrűhatárok élesen láthatók. A sugármetszeten a bélsugarak 1–5 mm széles tükröcskék alakjában jól láthatók. A húrmetszeten a bélsugarak orsó alakú, sötét színű rajzolatokként (0,5–1,5 mm) láthatók.

FAFAJ: bükk

3. Melyik fafajra érvényesek az alábbiak?

1 pont

Évgyűrűhatár éles, gyakran hullámos, a késői pászta viszonylag széles, a két pászta jól elkülönül. Szíjacsa sárgásfehér, a geszt vörösesbarna. Közepes mennyiségű gyantajárata van, ami jól látható, elsősorban a késői pásztában. Fája könnyen hasítható, kevésbé rugalmas, mint a lucfenyő, magas gyantatartalma miatt nehezebben megmunkálható. Közepesen tartós.

FAFAJ: erdei fenyő

4. Melyik fafajra érvényesek az alábbiak?

1 pont

Színes geszt nélküli fája fehér, néha sárgás árnyalattal. A késői pászta vékony, de határozott vonalként kirajzolja az évgyűrű vonalát, és a hosszmetseteknek finom rajzolatot ad. Szórt likacsú fafaj, az edények aprók, szabad szemmel nem láthatóak, gyakran 2-es, 3-as csoportokban helyezkednek el. Középnehéz, középkemény, egyenletes szövetű, fája szálkamentesen hasad, jól megmunkálható, szépen fehéríthető, pácolható, fényezhető.

FAFAJ: juhar

5. Egészítse ki a mondatokat a megfelelő kifejezésekkel!

3 pont

- A **gyűrűslikacsú** fákban a korai pászta edényei az évgűrűhatáron néhány soron gyűrű alakzatban rendeződnek.
- A szilárdító elemekben gazdag késői pászta **szélesebb**, mint a korai pászta, ezért a gyűrűs likacsú fák jellemzően **kemények, szilárdak**.
- A szelídgesztenye fája közép kemény, 12–16%-os csersavtartalma miatt **igen tartós**.
- A szórt likacsú fákban az edények a két pásztaban **egyenletesen elszórtan** helyezkednek el.
- A **gyertyán** fája igen kemény, kopásálló, nagy szilárdságú, jellemző a törzs erős bordázottsága, csavarodott növése.

6. Az alább felsorolt fafajok közül húzza alá a színes gesztűeket!

4 pont

Tölgy

Fehér eper

Közönséges dió

Fehér fűz

Nyír

Bükk

Gyertyán

Szelídgesztenye

Akác

Magas kőris

Hárs

Juhar

Nyár

Platán

7. Az előbbi feladat fafajai közül válassza ki a gyűrűs, illetve a szórt likacsú fafajokat!

4 pont

GYŰRŰS LIKACSÚ	SZÓRT LIKACSÚ
Tölgy	Közönséges dió
Fehér eper	Fehér fűz
Szelídgesztenye	Nyír
Akác	Bükk
Magas kőris	Gyertyán
	Hárs
	Juhar
	Nyár
	Platán

8. Ismertesse a sudarlósság és a csavarodott növés fogalmát!

1 pont

Sudarlósság: a fatörzs átmérője a csúcs felé folyamatosan csökken.

Hiba, ha az átmérő csökkenése az 1,25 cm/m-t meghaladja.

Csavarodottság: rendellenes növés, amikor a rostok nem párhuzamosak a törzs tengelyével.

9. A termikus kezelés előnyösen megváltoztatja a faanyag tulajdonságait!
Ismertesse az így kezelt faanyag legfontosabb előnyeit!

2 pont

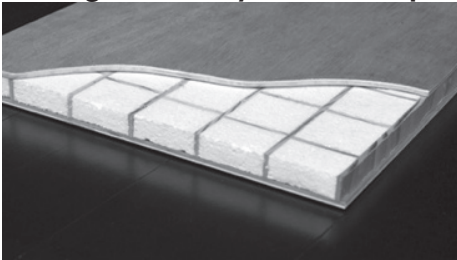
- csökken a nedvesség felszívó képesség, így az ilyen alapanyagokból készült termékek formatartóbbak, nem vetemednek és jobban ellenállnak az időjárás viszontagságainak.
- a kezelés hatására azok az anyagok is távoznak a fából, amelyek tápanyagforrást jelentenek a rovarok és a gombák számára.

10. Válaszoljon röviden a feltett kérdésekre!

3 pont

A. Mi a megnevezése a képen látható lapterméknek?

Singcore könnyített bútorlap

B. Miből és hogyan készül?

Expandált polisztirol lapok közé rétegelt lemezt ragasztanak, majd az így előállító tömböt felszeletelik és a szeletek közé újra rétegelt lemezt ragasztanak.

C. Sorolja fel néhány alkalmazási területét!

Bútoriparban lapanyagként, megerősítve belső ajtókhöz. Építőiparban fal- és szigetelőpanelként.

11. Ismertesse, hogyan ellenőrizheti felhasználóként a PVAc diszperziós ragasztóanyagok átlátszódását!

1 pont

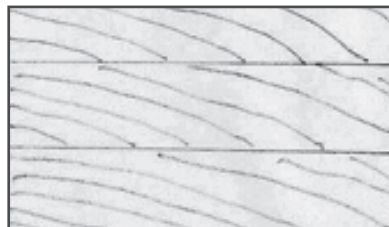
Üveglapra 1 mm vastagságú ragasztóanyagot hordok fel, száradás után szemrevételezem.

12. Rajzolja meg az egyes furnérillesztési módokat!

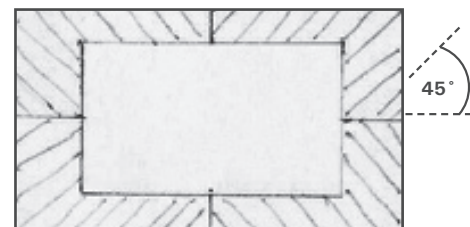
3 pont

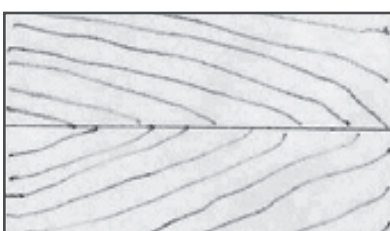
EGYLAPOS

CSÍKOS

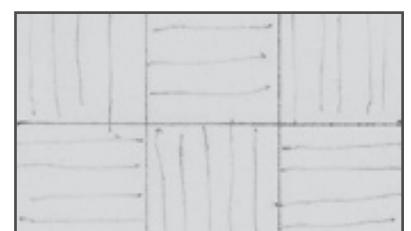
HALSZÁLKÁS ÉS SZEGÉLY

ÖSSZEFORGATOTT

HALSZÁLKÁS

PARKETTAMINTÁS

13. Határozza meg ragasztóanyagok esetében a fehéredési pont fogalmát!

1 pont

Az a hőmérsékleti érték, amely alatt a ragasztóanyag filmképzésre nem alkalmas.

14. Nevezze meg, milyen anyag előállításáról szól az alábbi ismertető!

1 pont

Állati bőrből, csontokból nyert fehérjéből készítik. Gyártásuk során az alapanyagot megtisztítják, zsírtalanítják, majd vízzel főzve a bennük lévő különböző fehérjéket kioldják. Az így nyert oldatot besűrítik és kíméletesen szárítják.

glutinenyvek

15. Döntse el az alábbi mondatokról, hogy igaz vagy hamis állítást tartalmaznak!
Tegyen X-et az állítások utáni téglalapba!

2,5 pont

ÁLLÍTÁS	IGAZ	HAMIS
Nyílt idő az az időtartam, amíg a ragasztó a felhordástól számítva kötésre alkalmas marad.	X	
Kötési idő az az időtartam, amíg az összerakott faanyagra a présnyomást fel kell vinni.		X
Fazékidő a felhasználásra kész ragasztó felhasználhatósági ideje.	X	
Zárt idő az az időtartam, ami alatt a ragasztó eléri a teljes kötés szilárdságot.		X
Szárazanyag-tartalom: a száradás után visszamaradó anyagtartalom	X	

16. Egy körfűrészgép 200 mm átmérőjű fűrészlapjáról leolvasható a maximális fordulatszám értéke, amely 3500 1/min. A gépen a forgácsolási sebessége 20 m/s. Állapítsa meg, hogy használható-e az adott körfűrészlap a gépen!

4 pont

$$V_f = 20 \text{ m/s}$$

$$D = 200 \text{ mm} = 0,20 \text{ m}$$

$$n = ?$$

$$V_f = \frac{D \times \pi \times n}{60}$$

$$n = \frac{60 \times V_f}{D \times \pi}$$

$$n = \frac{60 \times 20}{0,2 \times 3,14} = \frac{1200}{0,628} = 1910,82 \text{ 1/min} < 3500 \text{ 1/min,}$$

17. Mit jelent a VOC rövidítés? A faipar területén mi a jelentősége?

1 pont

VOC – Volatile Organic Compound, azaz illékony szerves vegyület. A faipar területén a felületkezelő anyagok egészségre káros hatásának csökkentése érdekében jogszabály maximalizálja a káros oldószerek alkalmazható mennyiségét, ennek következtében terjednek pl. a vizes lakkok.

18. Húzza alá a helyes állítást!

1 pont

- a. A faanyag méretváltozását a szabad víz mennyiségének változása okozza.
b. A légszáraz faanyag nedvességtartalma mintegy 25%.
c. **A hasító szilárdság legnagyobb értéke 12%-os fanedvességnél mérhető, tehát ezt a nedvességtartalmú faanyagot a legnehezebb hasítani.**

19. Egészítse ki a mondatot!

1 pont

Furnérozáshoz karbamid-formaldehid alapú műgyanta ragasztóanyagot használunk. A műgyantaragasztókhöz szárazanyag-tartalmuk növelése és ridegségük csökkentése érdekében **nyújtóanyagot** kell keverni hozzájuk. Ez az anyag általában a **rozsliszt**.

20. Sorolja fel a felületkezelési eljárások közül a szórás fajtáit!

3 pont

1. Sűrített levegős (pneumatikus szórás)	2. Nagynyomású (airless) szórás
3. Kombinált (airmix) szórás	4. Elektrosztatikus szórás
5. Meleg v. forrószórás	6. Kétkomponensű szórás

21. Döntse el az alábbi mondatokról, hogy igaz vagy hamis állítást tartalmaznak!
Tegyen X-et az állítások utáni téglalapba!

2 pont

ÁLLÍTÁS	IGAZ	HAMIS
A természetes szárítási folyamat lassú, hosszadalmas.	X	
A természetes szárítás kíméletes, egyenletes száradást biztosít.	X	
A természetes szárítással a parkettagyártáshoz szükséges nedvességtartalom (8%) elérhető.		X
A természetes szárítási folyamat az időjárás miatt kevésbé irányítható.	X	

22. Egészítse ki az alábbi mondatot!

1 pont

A forgácsolószerszám főforgácsoló élére merőleges síkmetszetben a hátlap és a forgácsolás síkja által bezárt szög a **hátszög**.

23. A kisebb faipari üzemek gyakran alkalmaznak egyedi por-forgács elszívó berendezéseket. Ismertesse ezen berendezések előnyeit!

2 pont

A berendezés előnye: ■ kialakítása egyszerű ■ beruházási és karbantartási költsége csekély
■ helyváltoztatása könnyen megoldható ■ a megmunkáló géppel együtt indítható

24. Egészítse ki a következő mondatot!

2 pont

A falszerkezetben kialakított nyílászáró nélküli (üres) falnyílás szélességi és magassági mérete a **névleges** méret. A tényleges méretet más szóval **tokkülméretnek** nevezzük. Az ablakok falkávéba való rögzítése **tokrögzítő csavarral**, ill. **tokrögzítő füllel** történhet.

25. Ismertesse a szintetikus eredetű ragasztóanyagok fajtáit előállításuk szerint!

1,5 pont

1. polikondenzációs úton előállított
2. poliaddíciós úton előállított
3. polimerizációs úton előállított ragasztóanyagok

26. Egészítse ki a következő mondatokat!

2 pont

A halványítás, fehérités a fa természetes **festékanyagainak** kémiai elroncsolását jelenti. Célja lehet a fa színének **világosabbá** tétele, a színtónus **kiegyenlítése**. A hidrogén-peroxid főleg **finom** pórusú **lombos** fákhoz és **fenyőkhöz** használható.

27. A Häfele épület- és bútortavasatait „Alasept” bevonattal látja el. Ismertesse a bevonat előnyeit!

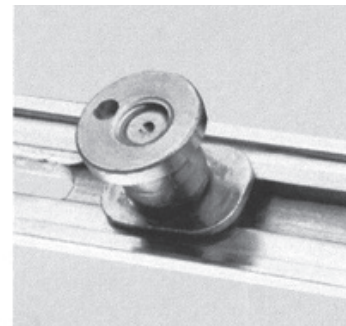
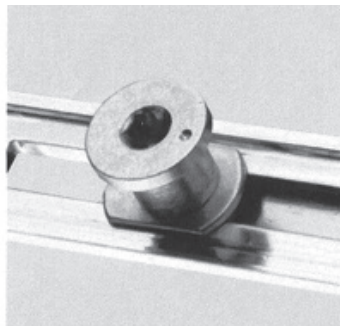
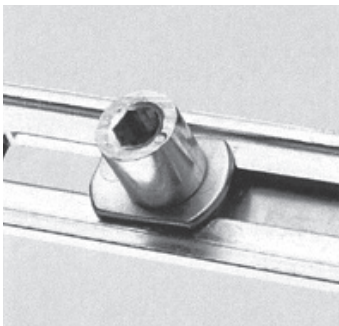
2 pont

A bevonat antibakteriális hatású, a láthatatlan védőréteg véd a fogantyúkon és a kilincseken megjelenő különféle kórokozókkal szemben.

28. A képen három záróelem-variációt lát.

Nevezze meg őket, és írja le a különböző állítási lehetőségeket!

3 pont

E zárócsap	P zárócsap	V zárócsap
a szorítónyomás állítható	a szorítónyomás állítható biztonsági gombafej	a magasság és a szorítónyomás állítható állítható biztonsági gombafej

29. Határozza meg a por- és forgácselszívás során alkalmazott ventilátorok fajtáit, és működési elvük legfontosabb jellemzőjét!

2 pont

- **Axiális ventilátorok:** A levegő tengelyirányban lép be és tengelyirányban is távozik.
- **Radiális vagy centrifugális ventilátor:** A radiális ventilátorba a levegő (vagy egyéb gáz) a forgó járókerék szívónyílásán tengelyirányban (axiálisan) lép be, majd a tengelyre merőleges síkba elfordulva áramlik a lapátok felé.

30. Írja a vonalakra az alábbi marószerszámon látható adatok jelentését és jelölje a marókés jellemzőit, szögeit!

5 pont

Külső szerszámtátmérő

Max. fordulatszám

Tengely/furat átmérő

Élkör

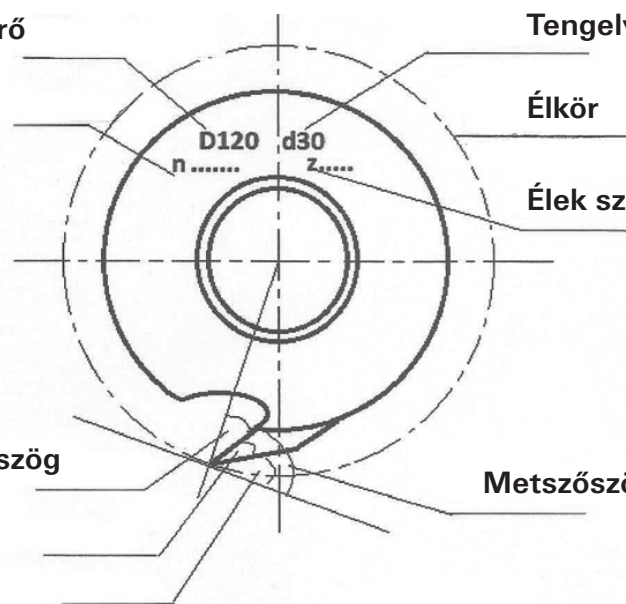
Élek száma

Homlokszög

Élszög

Hátszög

Metszőszög

31. Sorolja fel a csiszolóanyag-felhasználók által leggyakrabban elkövetett felhasználói hibákat és azok következményeit!

2 pont

- **tárolás betonpadlón:** a papír a betonból nedvességet vesz fel, kerülete megváltozik
- **tárolás ablak közelében:** a napfény hatására a papír egyenetlenül szárad, „hordós” lesz
- **tárolás fűtőtest közelében:** kiszárad, meghajlik, töredezett lesz.

32. Ismertesse az ablak- és erkélyajtó-vasalatokkal szemben támasztott legfontosabb vevői igényeket!

3 pont

- a. komfortosságra vonatkozó igények
- b. betörésgátlás
- c. szellőztetésre vonatkozó igények
- d. design, esztétika
- e. tartósság, felületkezelés

33. Töltse ki helyesen az alábbi táblázatot!

2 pont

	TERMÉSZETES MÉRET	MÉRETARÁNY	RAJZMÉRET
1	72 cm	1:5	14,4 cm
2	4 m	1:20	20 cm
3	18 cm	1:10	18 mm
4	7,20 cm	1:50	14,4 cm
5	2 m	1:20	10 cm

34. A veszteségek további csökkentésének igénye hozta létre azt az eljárást, amely olyan tárgyak felületkezelésére szolgál, amelyeknél a befoglaló méret lényegesen nagyobb a lakkozandó felületnél (pl. ablakkeretek, székek). Folyékony és por alakú festékek felvitelére egyaránt alkalmazható.

2 pont

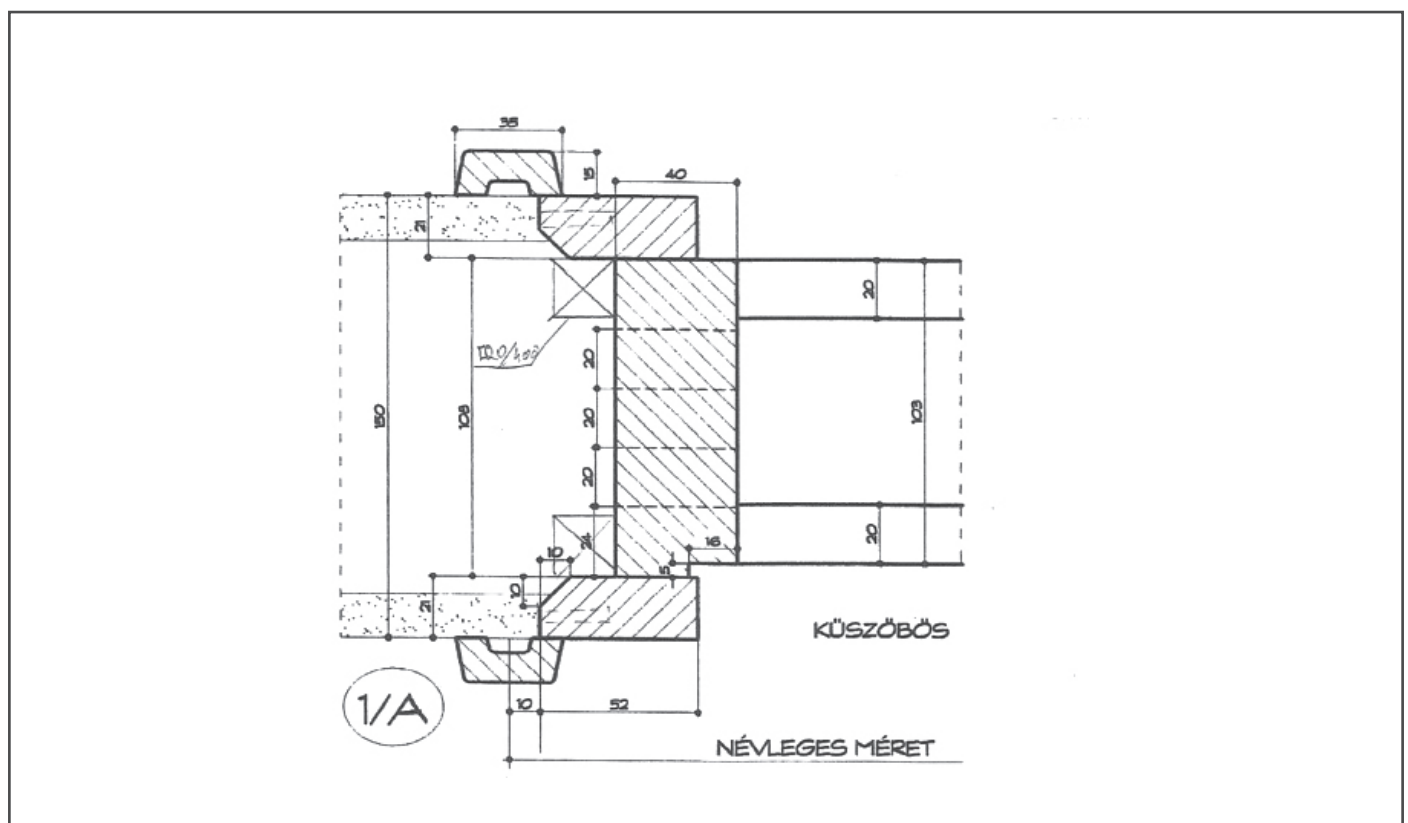
A. Nevezze meg a fenti felületkezelési eljárást! **Elektrosztatikus szórás**

B. Milyen elven alapul az eljárás?

A pisztoly és a földelt munkadarab között nagyfeszültségű elektromos erőteret hozunk létre, ahol a porlasztott szemcsék az elektromos erővonalak mentén jutnak el a földelt tárgy felületére.

35. Rajzolja meg méretezéssel egy ragasztott pallótok bal oldali vízszintes metszetét. Az ajtótok 150 mm-es falhoz készül küszöbös kivitelben!

4 pont

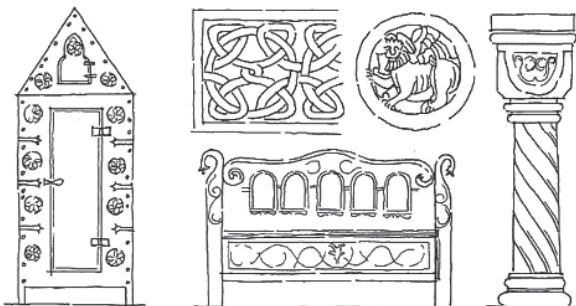

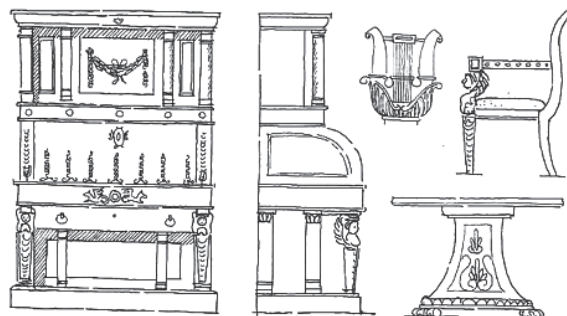
36. Milyen stílusúak az alábbi bútorok? Írja az ábra fölé a pontozott vonalra!

4 pont

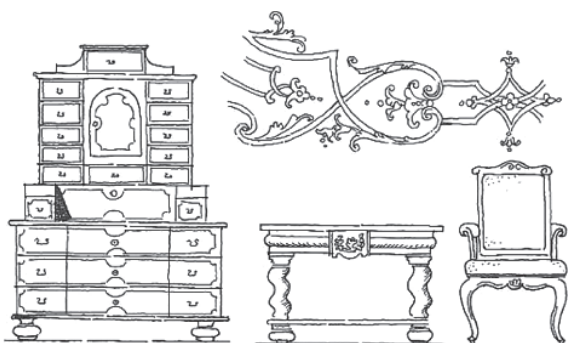
1. román

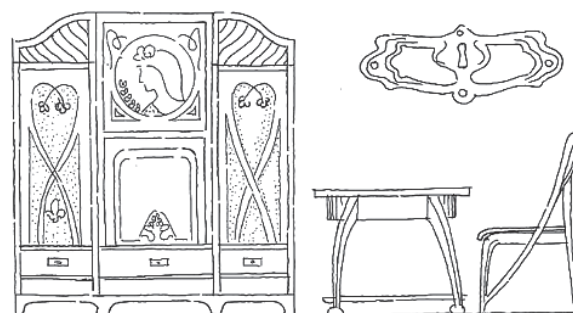
3. empire

2. barokk

4. szecesszió

37. Ismertesse a lépcsőfok méretezésének alapelveit!

3 pont

A lépcsőfokok méret meghatározásának alapelve az átlagember lépéstávolságából indul ki, amely 62-64 cm. Ekkora lépésekkel haladunk vízszintes felületen és ez határozza meg a lépcsőn tett lépéseink hosszát is.

A tapasztalatok szerint a vízszintes járással azonos hatású lépés a lépcsőkön a következő szerint határozható meg:

$$2m + sz = 63$$

ahol „m” a lépcsőfok magassága, „sz” a lépcsőfok szélessége.

38. Egy asztalosüzemben 2 óra alatt a vastagsági gyalugépen 1020 fm hársfa deszkát gyalultak meg. Mekkora volt a gép előtolási sebessége?

3 pont

$$L = 1020 \text{ m}$$

$$t = 2 \text{ óra} = 120 \text{ min}$$

$$e = ? \text{ m/min}$$

$$e = L / t$$

$$e = 1020 / 120 = 8,5 \text{ m/min}$$

39. Ismertesse a fogüreg szerepét a forgácsolásban!

1 pont

A fűrészfog által leválasztott forgács a fogüregbe préselődik, ahol darabokra törik.

A fogüreg a leforgácsolt anyagot viszi magával, amíg a fog ki nem lép a munkadarab másik oldalán.

40. A felületkezelő üzemben furnéros forgácslapok felületkezelése történik öntőgép segítségével.

A gép 60 m/min előtolási sebességgel dolgozik, így 300 g/m² lakkot hord fel a felületre.

Számítsa ki, mekkora előtolási sebességre van szükség, ha a technológiai utasítás

200 g/m² felhordott lakk mennyiséget ír elő!

4 pont

$$e_1 = 60 \text{ m/min}$$

$$m_1 = 300 \text{ g/m}^2$$

$$m_2 = 200 \text{ g/m}^2$$

$$e_2 = ?$$

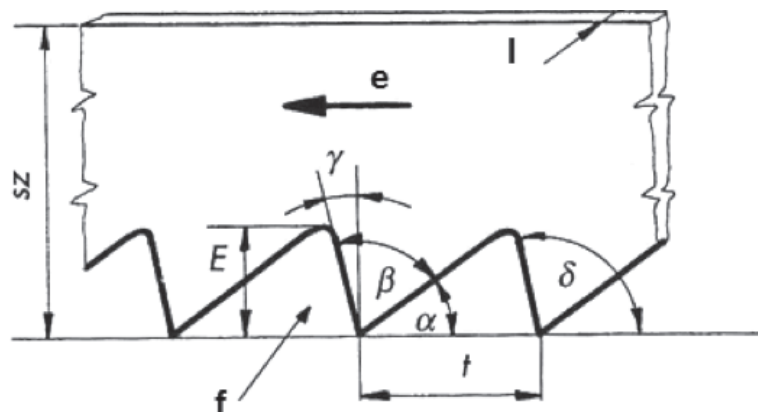
$$m_1 \times e_1 = m_2 \times e_2$$

$$e_2 = m_1 \times e_1 / m_2$$

$$e_2 = 300 \times 60 / 200 = 90 \text{ m/min}$$

41. Az alábbi ábrán a fűrészszalag jellemzőit látja. Nevezze meg a képen látható jelöléseket!

4 pont

- előtolás iránya (e) ■ a fűrészszalag szélessége (sz) ■ a fűrészszalag vastagsága (l)
- fogüreg (f) ■ fogmagasság (E) ■ fogosztás (t) ■ homlokszög (γ)
- hátszög (α) ■ ékszög (β) ■ metszőszög (δ)

42. Melyik ez a fában található vegyület?

1 pont

Tartósító, konzerváló hatású anyag, ezért az ilyen fák a legtöbb farontó szervezettel szemben ellenállóak. Vastartalmú vegyületekkel érintkezve fekete elszíneződést okoz.

A vegyület neve: **csersav**

43. Melyik ez a fogalom?

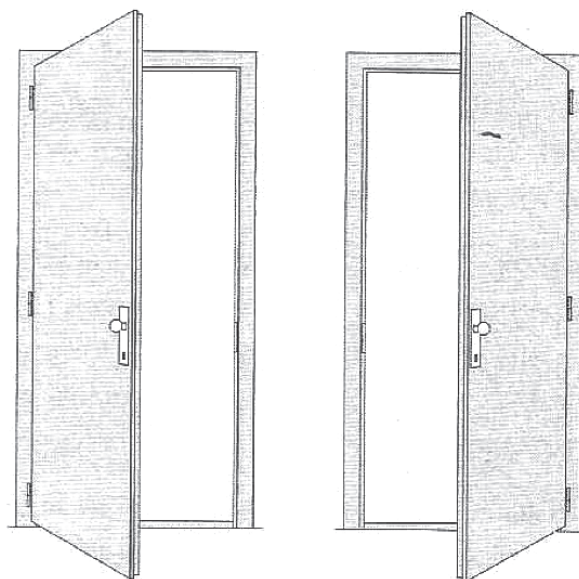
1 pont

Az az állapot, amikor a sejtfa maximálisan telítődik vízzel, de szabad vizet nem tartalmaz.

Ez a **rosttelítettségi határ**.

44. Írja az ábrák alatti pontozott vonalra a megfelelő nyitási irányt!

1 pont

balos ajtó

jobbos ajtó

45. Egy 300 mm széles lucfenyő oldaldeszkát 28% fanedvességről 12%-ra szárítanak.
Számítsa ki:

3 pont

- a húrirányú zsugorodást %-ban,
- a húrirányú zsugorodást mm-ben.
- A zsugorodási együttható húrirányban 7,8%.

A fanedvesség különbség 16%.

A zsugorodási méretkülönbség (%): $7,8 \times 16 / 30 = 4,16 \%$

A zsugorodás húrirányban (mm): $300 \times 4,16 / 100 = 12,48 \text{ mm}$.